

Ås fäbodstig

Vandringstig, Josefskistan och GPS vandring

Ås fäbodstig går från Ås by fram skogsvägen bortanför de gamla fäbodarna. Du vandrar genom ett bergsområde med många olika typer av skog. Det är en fin skogspromenad med en skarp stigning i början. Stigen är i bra skick och du kan oftast gå torrskodd. Då det här var en väl använd stig förr i tiden passerar du många spår från förr i form av kolbottnar, rester från kojor, fäbodrester mm. Du kan också välja att gå en rundslinga, Josefskistslingan, upp till Josefskistan och åter runt Slättberget. Stigen har en geocache.

Historia

Se även faktaruta om fäbodstig. Du passerar bl a en kallkälla. Kallkällorna hade betydelse som vattentäkter för människor och djur, men dom hade också ofta en mytisk betydelse. Källorna är en del av vår kulturhistoria. Det finns också flera kolbottnar efter stigen, varav en är utmärkt och har faktainformation för den intresserade. En kolbotten är en lämning efter en kolmila.

Kuriosa

Josefskistan är en mossbeklädd sten i form av en kista. Enligt sägnen var det en gårdfarihandlare som hette Josef som satte sig på stenen och vilade när han var på väg upp till fäbodarna. Där dog han och stenen och berget fick hans namn.

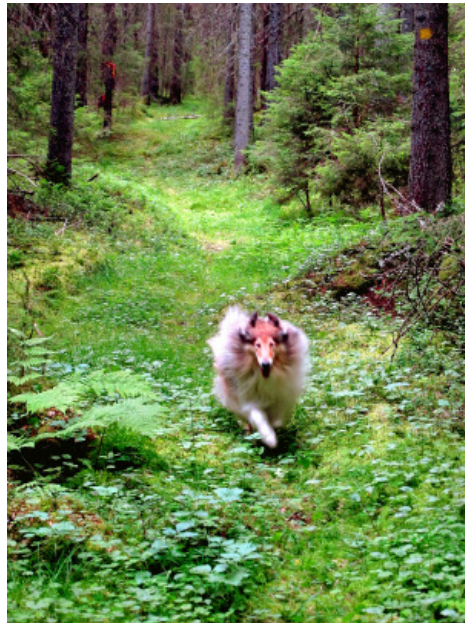
Vandringsbeskrivning

1. Från parkeringen vandrar du över ett äldre hygge och passerar en skogsväg. Sen går du över ett kort, dåligt parti och passerar över Erik Orsbäcken. Där efter börjar stigen i en uppförsbacke som kallas Sneåkarbacken i folkmun. Namnet kommer från att berget på 1700-talet hette Sneåkarberget. I mitten av backen delar sig stigen och du går då åt vänster mot Kulleråsberget.

2. När du kommit upp en bit på berget passerar du en kolbotten. Där finns också ett informationsblad.

3. När du kommer upp till Kulleråsmyran har du gått genom ett fint bergsparti och du är nu uppe vid den övre stigdelningen. Om du går slingan tar du stigen till höger på väg ner. Vi rekommenderar dock en avstickare upp till Josefskistan innan du vänder. Vid stigdelningen finns också en kojgrund.

Punkt 4-6 gäller om du går Josefskistslingan. Går du Fäbodstigen hoppar du fram till punkt 7.

4. En gammal rastplats på berget där du kan vila en stund om du går slingan. Om du går ut på bergsidan till höger så är du på toppen av Slättberget. Du fortsätter ner efter bergssidan efter en fin torr stig med vacker natur.

5. Avstickaren mot kallkällan. Avstickaren är 200 meter tur och retur.

6. Kallkällan är en märklig källa där vattnet ofta bubblar fram. Titta ner i källan och se om du ser vattnet bubbla upp underifrån. Efter avstickaren går du på sidan av Skravelberget. På sydöstra toppen av berget har du en fantastisk utsikt över Ljustorpsdalen, men platsen är lite svårtillgänglig och det finns ingen stig dit. Här uppe tände byborna i Ås sin brasa på sista april förr i tiden.

7. Josefskistan, den gamla stenen där gårdfarihandlaren mötte sitt öde. Efter det går du över ett gammalt hygge över Högberget, här i närheten ligger Barktallmon, se informationsblad på plats. När du kommer till tallskogen har du nått stigens högsta punkt. Här förekommer också tjäderlek. Efter tall-

skogen kommer Mesflaxberget som är en förvrängning av det gamla namnet på platsen som var Möseflaxhällan. På vägen ner passerar du ett hygge med öppen utsikt över Lögdö vildmark.

8. Ås fäbodvall börjar ungefär vid platsen för Ås byalags jaktstuga. Den ligger i södra delen av vallen. Stugan är öppen för besökare. Strax därefter passerar du över en skogsbilväg. När du kommer till vägen har du gått ca 100 höjdmeter nerför på 1 km.

9. Efter skogsvägen går stigen på fäbodens gamla lägddor. Högre upp är du på vallen där grunderna efter de tre fäbodarna finns. Du passerar en lämning efter en ladugård där du ser brännässlor. Du går sedan upp efter bergssidan på Åsfäbodknippen och kommer fram skogsvägen.

Faktaruta Fäbodstig

Fäbodstigen var en viktig förbindelseled med byn. Här gick fäbodpigorna eller någon från gården regelbundet med smör ost och mese och här sprang man också fram och tillbaka under slättern. Ofta gjorde man sig illa om fötterna.

Bönderna brukade fäbodar för att inte korna skulle beta av de foder som skulle bärgas för vintersäsongen. Redan vid 12 års ålder kunde flickorna börja arbeta som fäbodjantor. Ägarens dotter eller gården piga skötte ofta arbetet på fäboden. I deras arbete ingick också att vakta efter björn. Då kunde det finnas en lillpiga på fäboden för att man skulle klara av att både valla och vakta.

Fäbodpigorna hade arbetsamma dagar med att mjölka, kärna smör, koka vitost och messmör. På lördagskvällen samlades ofta traktens friare på vallen för att uppvakta bodpigorna. Ofta avslutades kvällen med en svängom i fäbodvallens gröna gräs.

Fäbodhusen var av timmer, små, låga och av enklare beskaffenhet. Enkla fähus och lador tillhörde varje fäbod.

(Materialet från Ljustorps Hembygdsförening.)

Hitta

Sväng av E4 vid avfart mot Bergeforsen. Följ väg 331 i drygt 4 km.

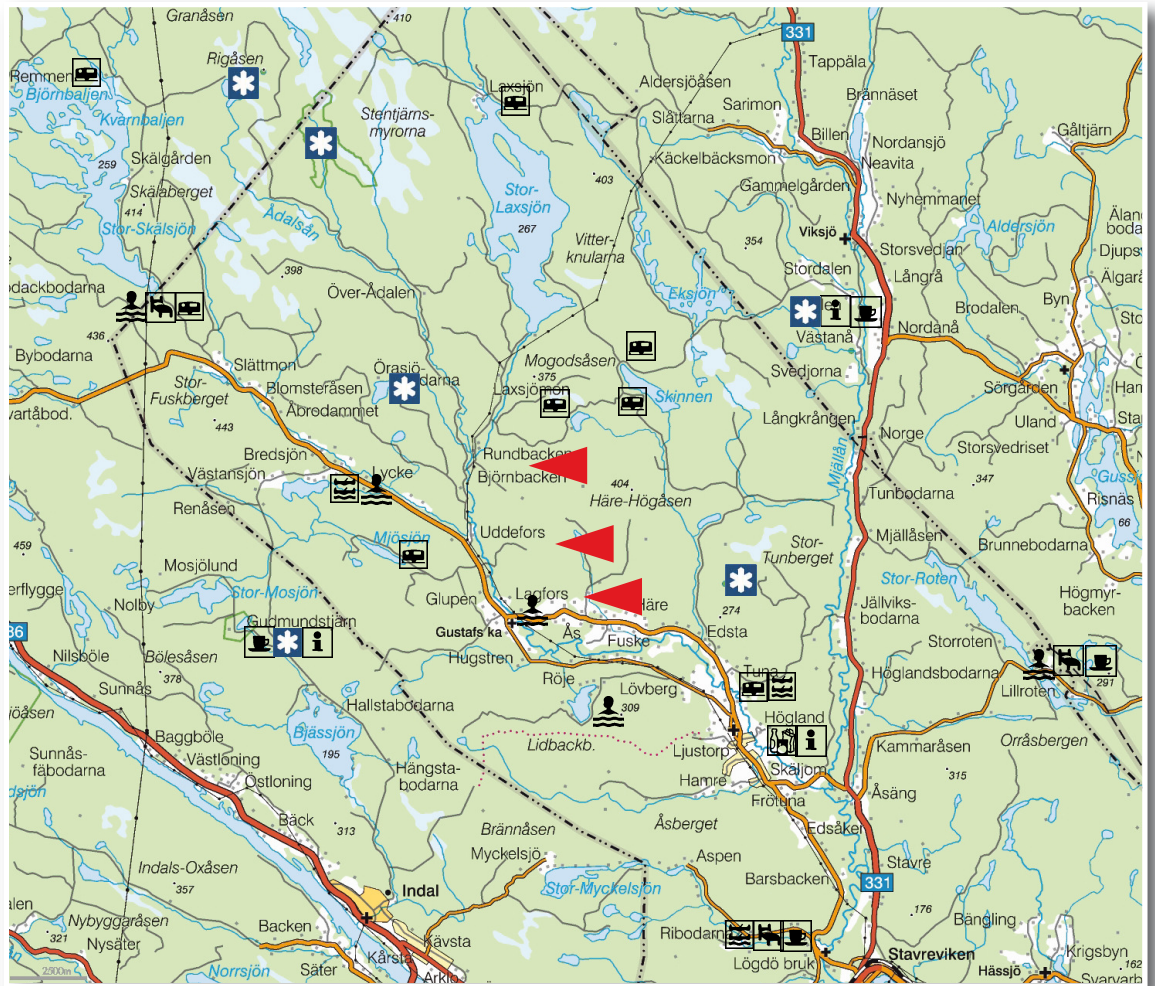
Sväng vänster efter järnvägsbron mot Ljustorp. Följ väg 681.

Efter ca 19 km sväng höger efter Tomat-Ås. Följ grusvägen i drygt 300 m.

Alternativ start mitten kör in höger strax före skylt mot Mjösjön efter Lagfors. Sväng 1:a vänster, nästa höger, nästa vänster och sedan nästa höger. Då är du på Josefkistvägen. Följ vägen tills du ser P-skylden som ligger ca 200 meter före och efter stigens början.

Alternativ start Norr. Kör in i Lögdö vildmark, förbi Rundbacken. Vid Födslodammen sväng vänster, kör 400m tag bomväg till höger. Kör ca 1,5 km.

Startpunkter

4 km E4
23 km Sundsvall

4 km E4
35 km Härnösand

Vid någon av startpunkterna

Slinga 1-2 tim. Stig 1-2 tim enkel
5,5 km enkel. Grön slinga 4,5 km
Högst 230 m ö h, stigning 206 m.
Fornlämning
Utsiktsplats

GPS vandring

Se vandringsbeskrivning för beskrivning av punkterna
Stigen är gulmarkerad med färg och plastband.

	Latitud	Longityd
Parkering S	N62 39.884	E17 13.716
Parkering	N62 40.901	E17 13.382
WP 1	N62 40.086	E17 13.852
WP 2	N62 40.429	E17 13.480
WP 3 POI	N62 40.767	E17 13.418
WP 4 Rastp.	N62 40.630	E17 13.485
WP 5 POI	N62 40.458	E17 13.596
WP 6 POI	N62 40.461	E17 13.754
Utsikt	N62 40.357	E17 13.829
WP 7 POI	N62 40.931	E17 13.355
WP 8 POI	N62 41.766	E17 12.231
WP 9 POI	N62 41.920	E17 12.088
Parkering N	N62 42.194	E17 11.649

WP = waypoint = koordinatpositioner

POI = Point of interest = Något intressant

GPS koordinater angivna i WGS 84, lat/long

För mer information om geocaching se:

www.upplevljustorp.se och för att registrera dig:

www.geocaching.com